1

शिवनाथ गाउँपालिका

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

शिक्षा,युवा तथा खेलकूद शाखा

शिवनाथ,बैतडी

शिवनाथ गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
शिवनाथ, बैतडी
सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल
२०७३

शिवनाथ गाउँपालिकाको गाउँ शिक्षा योजना निर्माण तथा कोरा तथ्याकं संकलन गर्ने गठित कार्यलदको प्रतिबेदन

आ.व. २०८०/०८१

तयार पार्नेः

दिनेश साउद

शिक्षा अधिकृत

शिवनाथ गाउँपालिका,बैतडी

दिनेश साउद
शिक्षा अधिकृत

स्वीकृत गर्ने

[illegible]

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
प्र.प्र.अधिकृत

शिवनाथ गाउँपालिका,बैतडी

गाउँ शिक्षा योजना निर्माण तथा कोरा तथ्याकं संकलन रिपोर्ट

प्रकाशकःशिवनाथ गाउँपालिका,गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय

शिक्षा,युवा तथा खेलकूद शाखा,शिवनाथ,बैतडी

सल्लाहकारः

श्री कर्ण सिह साउँद,अध्यक्ष,शिवनाथ गाउँपालिका,बैतडी।

श्री सकुन्तला साउँद,उपाध्यक्ष,शिवनाथ गाउँपालिका,बैतडी।

श्री नरेन्द्र सिह महता,प्र.प्र.अधिकृत,शिवनाथ गाउँपालिका,बैतडी।

गाउँ शिक्षा योजना निर्माण तथा कोरा तथ्याकं संकलन कार्यदलः

संयोजकःश्री दिनेश साउद,शिक्षा अधिकृत,शिवनाथ गा.पा.बैतडी।

सदस्यः श्री लक्ष्मी चन्द,वा.वि.स,श्री उदय मा.वि.,कफाडी।

सदस्यः श्री हरि दत्त कलौनी,शिक्षक,श्री सरस्वती आ.वि.,दुबला।

सदस्यः श्री कुन्धा साउद,प्र.अ,श्री निर्पालदेव आ.वि.,पोखरा।

सदस्यः श्री सुरत बहादुर चन्द,प्रधानाध्यापक,श्री शिवपुर्ण मा.वि.,लामाखाली।

सदस्यः श्री महामल सिह साउद,प्रधानाध्यापक,श्री नागार्जुन मा.वि.,शर्माली।

सदस्यः श्री तेज चन्द,प्रधानाध्यापक,श्री पीपलकोट मा.वि.,लोजनी।

सदस्यः श्री भान बहादुर चन्द, प्रधानाध्यापक,श्री हिरापुर मा.वि.,बसेडीभ्वाँ।

सदस्यः श्री अर्जुन सिह धनाडी, प्रधानाध्यापक,श्री जिम्मेश्वर आ.वि.,बसेडी।

सदस्यः श्री रोहिणा साउद, प्रधानाध्यापक,श्री निर्पालदेव आ.वि.,पोखरा।

सदस्यः श्री रमेश चन्द, प्रा.स.,श्री शिवनाथ गा.पा.,बैतडी।

प्राविधिक सहयोगः

लक्ष्मी दत्त जोशी,रोजगार शाखा प्रमुख,श्री शिवनाथ गा,.पा.बैतडी

महेश सिह महता,प्रविधि अधिकृत,श्री शिवनाथ गा.पा.,बैतडी

दुई शब्द

व्यक्तिलाई अन्धकारबाट उज्यालोतिर अभिप्रेरित गरी समृद्ध जीवन,समुदाय र राष्ट्र तथा अन्तर्राष्ट्रिय पक्षमा समेत आफ्नो योगदान दिन सक्ने मानवश्रोत उत्पादनको र विकासको महत्त्वपुर्ण पुर्वाधारका रुपमा अंगीकार गरिएको सर्वव्यापी र सरोकारको विषय नै शिक्षा हो।शिक्षा ज्ञान,चेतना,मानवीय मूल्य,बौद्धिकता,क्षमता र प्रतिभा विकासको आयाम हो जसबाट सकारात्मक र समयानुकूल परिवर्तनको आशा गर्न सकिन्छ।

शिक्षाको यसै महत्त्वलाई बुझेर हरेक देशले आ-आफ्नो माग,आवश्यकता र बिश्व परिबेश अनुसार शैक्षिक संरचना लागू गरेको पाईन्छ।हाम्रो देश पनि संघीयतामा प्रबेश गरे सँगै हाल पालिका स्तरमा शिक्षा शाखा मार्फत शैक्षिक गुणस्तर कायम राख्न महत्त्वपुर्ण भूमिका खेल्नुपर्ने जिम्मेवारी आएको छ।कठीन भौगोलिक परिबेश,यावत रुपमा छरपष्ट देखिने विद्यालयका विभिन्न पक्षगत समस्या एवम् चुनौतीहरु,शैक्षिक गुणस्तरका सन्दर्भमा देखिएका मुद्दाहरु,विद्यालयमा सुशासन,प्रशासन र व्यवस्थापनको प्रभावकारीताका बारे देखिएका कमीकमजोरीहरुको बाबजुद पनि सुधार गर्न सकिने बाटोहरु प्रशस्त छन।तथर्स शिक्षामा गरिने हरेक कार्यक्रम र गतिविधिहरूको केन्द्रबिन्दु विद्यार्थी हुनुपर्छ भन्ने सिद्धान्त लागू गर्न समय सान्दर्भिक देखिन्छ।

शिक्षाको आजको परिबेशमा आवश्यकता र महत्त्वलाई औँल्याउँदै यस शिवनाथ गाउँपालिकाले पनि शिक्षा शाखा मार्फत समयकालमा विभिन्न प्रर्बर्द्धनात्मक कार्यहरु गर्दै आईरहेको छ।तर यस पालिकाको इतिहसमा व्यापक रुपमा तथ्याकं संकलनका लागि टिम परिचालन गरी शैक्षिक गुणस्तरका लागि मार्ग प्रशस्त गर्ने गरि यो कार्यदलको प्रतिबेदन तयार गरिएको छ।यस प्रतिबेदन मार्फत हरेक विद्यालयमा रहेका विद्यार्थी संख्या,शिक्षक संख्या (दरबन्दी अनुसार),भौतिक पक्ष,शैक्षिक पक्ष,असल अभ्यास,मुख्य समस्या र चुनौतीहरु वस्तुनिष्ठ तरिकाले प्रस्तुत गरिएको छ।

अन्त्यमा,कार्यदल मार्फत शैक्षिक तथ्यांक संकलनका लागि अभिप्रेरणा प्रदान गर्नुहुने यस शिवनाथ गाउँपालिकाका श्रद्धेय अध्यज्यु तथा सम्पुर्ण गाउँपालिका परिवार,विद्यालयका प्रधानाध्यापकज्यू,शिक्षा सम्बद्ध सरोकारवाला सम्पुर्णमा कृतज्ञता ज्ञापन गर्दै कार्यदलमा सहभागी

सम्पुर्ण आदरणीय सर/म्याडमहरुमा कडा मिहनेतले पक्कै पनि गुणात्मक सुधार आउनेछ र यसै साथ प्रस्तुत गरिएका सुझावहरु सम्बन्धित निकायबाट कार्यान्वयनका लागि समयमै पहल हुने आशाका साथ यस प्रतिबेदनको तथ्याकं एकीकरण गर्न योगदान दिनुहुने सम्पुर्ण सदस्यहरु,पेज ले-आउट र प्रविधिमा सघाउनुहुने सम्पुर्णमा हार्दिक आभार ब्यक्त गर्दै आगामी दिनहरुमा समेत अध्ययन अनुसन्धानको पाटो कायमै रहने प्रतिबद्धताका साथ र हजुरहरुबाट रचनात्मक सुझावको समेत अपेक्षा गर्दै कलम रोक्छु।

दिनेश साउद

कार्यदल संयोजक

१.पृष्ठभूमी(Background):

समाजको विकासका लागि समाजमै भएका व्यक्तिहरुबाट नै आफ्ना बालवालिकाहरुलाई ज्ञानको ज्योती छर्न बनाइएको वा स्थापित सार्वजनिक संस्था/निकाय/कार्यालय भनेका नै विद्यालय हुन।विद्यालय सेवामूलक र नितान्तःदेशको शिक्षा पद्धतिलाई अघि बढाउन राज्य द्धारा लागू गरिएको पाठ्यक्रमको सही र प्रभावकारी दिशामा अघि बढाउन परिवर्तनका संवाहक शिक्षक र विद्यार्थीहरुबीच अन्तर्क्रिया हुने शिक्षाको मन्दिररुपी पवित्र स्थान हुन।

यदि शिक्षा विकासको पुर्वाधार हो भने विद्यालय सो को आवश्यकता र समाज तथा राष्ट्रको सर्वाङ्गीण विकासको पक्षमा बढी भन्दा बढी योगदान दिन सक्ने सक्षम र सबल जनशक्ती उत्पादन गर्ने विकासशील सार्वजनिक संस्था हो।शिक्षाबाट नै आजको चामत्कारिक युगमा बिश्वका अधिकाशं देशहरुले आकाश छुने विकास मात्र होइन मानव चेतना,सोच,बुद्धि,विवेक र उसको अन्तरनिहित प्रतिभाको सर्वाङ्गीण विकासमा समेत कालजयी परिवर्तन गरी मानवका आधारभूत मूल्यको समेत रक्षा र पालना समेत हुन्छ।

शिक्षाको अभावमा मानव जीवन संकटमा पर्छ र अज्ञानता तथा अचेतनाको अन्धकाररुपी भूमरीमा फस्छ।शिक्षाको अभावमा मानिस निरक्षर हुन्छ र उसले आफ्नो अन्तरनिहित प्रतिभालाई पुर्ण रुपमा प्रस्फुटन गर्न सक्तैन र फलस्वरुप उसको लागि कालो अक्षर भैंसी बराबर हुन्छ।यस्तो जनशक्ति देशको लागि उपयोगी कारगर हुनुको सट्टा एक बोझिलो रुपमा रहन्छ जसले देश विकासमा मानव सूचकांकको स्थितिलाई पनि झन तल तिर झार्छ र सोको असर ब्यक्ति,समाज र राष्ट्रलाई प्रत्यक्ष रुपमा पर्छ।

भनिन्छ"एक बर्षे योजना भए-धान रोप,दश बर्षे योजना भए -रुख रोप र सय बर्षे योजना भए-देशलाई शिक्षित बनाउ"।यस चिनियाँ उखानले नै प्रष्ट हुन्छ कि चिनियाँहरुले आजको बिश्वमा शिक्षालाई कति महत्त्व दिएका छन र समग्रमा चीनले गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितता गर्दै विज्ञान र प्रविधिका हरेक क्षेत्रमा अकल्पनीय प्रगति र चमत्कार गरेको छ।नेपाल हाल सम्म पनि अविकसित र बिश्वका धेरैजसो देशहरु मध्ये पनि मानव विकास सूचकाकंमा पछि पर्नुको कारण नै शैक्षिक पद्धति समयानुकूल हुन नसक्नु पनि हो।

तर,विद्यालयको पठनपाठनको स्तरलाई समसामयिक र समयानुकूल बनाउन केवल शिक्षक,विद्यार्थी वा अभिभावकलाई मात्र औंला वा एकतर्फी दोष लगाएर उम्किन सक्ने स्थिति भने छैन।यदि विद्यालयको शिक्षाको स्तरलाई समसामयिक र गुणस्तरीय बनाउनु छ भने सर्वप्रथम कक्षाकोठाको पठनपाठनको स्तरलाई माथि उकास्नु अपरिहार्य देखिन्छ।नेपालको शिक्षाको र शैक्षिक स्तरलाई माथि उकास्न शिक्षक,विद्यार्थी वा अभिभावकबीच सुमधुर सम्बन्ध स्थापित गर्दै स्थानीय तहको भूमिकालाई इन्कार गर्न सकिँदैन।

यदि विद्यालयमा शिक्षक र विद्यार्थीहरुको पठनपाठनको स्तरलाई माथि उकास्नु छ भने निश्चय नै यी दुई अहम् पक्षहरु बाहेक पनि विद्यालय ब्यवस्थापन समिति,शिक्षक अभिभावक संघ,स्थानीय तह(गाउँपालिका),इकाइ,सामाजिक विकास कार्यालय,प्रादेशिक लगायत संघीय इकाइहरुले आ-आफ्नो तर्फबाट

समन्वय र सहयोग तथा सहकारीतामूलक भूमिका निर्वाह गर्नुको बिकल्प रहन्न।यसै पक्षलाई अङ्गीकार गर्दै यस शिवनाथ गाउँपालिका,बैतडीले पनि यस पालिका स्थित सञ्चालित विद्यालयहरुमा शैक्षिक लगायत समग्र पक्षहरुको प्रत्यक्ष अवलोकन र अनुगमन गर्ने हेतुले आवश्यकता महशुस गरि यस स्थितिमा आइपुगेको छ।

शिवनाथ गाउँपालिकाको शैक्षिक स्थितिलाई थप सुधारको बाटोमा ल्याई सबलता र गुणस्तरको पथमा लम्किन आवश्यक पहलकदमी गर्न तथा सो लक्ष्य प्राप्तिमा के कस्ता बाधा अवरोधहरु छन् र तिनको निराकरण गर्दै तथा समस्याको जरोसम्म पुगेर चुरो कुरा पत्ता लगाई सो को प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न गराउन दश बर्षे शिवनाथ गाउँपालिकाको आफ्नो गाउँ शिक्षा योजना निर्माणको पहिलो चरणमा कार्यदल निर्माण गरी कोरा तथ्याकं संकलन र सोको नतिजालाई जस्ताको त्यस्तै उजागर गर्न गाउँपालिका स्थित प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरुमा गई यो प्रतिबेदन तयार पारिएको छ।

जिल्लाको दक्षिण पश्चिम भेगतिर अवस्थित यस शिवनाथ गाउँपालिकाको भूगोल छिमेकी डडेल्धुरा जिल्ला,मित्र राष्ट्र भारत तथा एउटा नगरपालिका र एक गाउँपालिकाको सिमाना रहने गरी प्राकृतिक रुपमा मनोरम तथा सुन्दर र शिवनाथ मन्दिरको पवित्र भोलेबाबाको आशिर्वाद सँगै

कार्यदलका सदस्यहरुद्धारा अनेक कठिन सुगम र बिकट भौगोलिक स्थितिलाई छिचोल्दै हरेक विद्यालयमा प्रत्यक्ष पुगेर सम्बन्धित पदाधिकारीहरु सँगको छलफल,प्राप्त जानकारी र फेला परेको तथ्यलाई जस्ताको त्यस्तै उतार्ने यस प्रतिबेदन निर्माणको औचित्य हो।

समग्रमा,शिवनाथ गाउँपालिकाको शैक्षिक इतिहासमा कायापलट हुने गरि पहिलो पटक पालिकाका शिक्षा सम्बद्ध कर्मचारीद्धय,बिभिन्न माध्यमिक र आधारभूत विद्यालयका प्रधानाध्यापकहरु तथा शिक्षकहरु र बालविकास तहका शिक्षक प्रतिनिधिहरु समेतको सहभागिता रहनेगरी मिति २०८१।०१।१६ गते आईतबार बसेको गाउँपालिका स्तरीय प्रधानाध्यापकहरुको शैक्षिक सत्र २०८१ सालको प्रथम बैठकबाट अनुमोदन हुनेगरि गठित यस कार्यदलले संकलन गरेको विद्यालयको समग्र शैक्षिक,भौतिक,मानवीय,आर्थिक लगायत पक्षहरुको तथ्याकं सकंलन गर्न यो कार्यदललाई जिम्मेवारी दिईएको थियो।

बिभिन्न पक्षबाट यस गाउँपालिकामा शिक्षामा हलचल ल्याई एक गुणस्तरीय शिक्षकबाट मात्र गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभूती गर्न सकिने निष्कर्ष सहित यस कार्यदलले यो अन्तिम प्रतिबेदन गाउँपालिका समक्ष पेश गर्दै गर्दा केहट्ठ सुधार र आशाका किरणहरु देखिएका छन।आशा छ शिक्षामा तिन वटै तहका सरकारहरुबाट गरिएको लगानीले विद्यार्थीहरुको वास्तविक सिकाइ र शिक्षकको पठनपाठन शैलीमा तात्विक परिवर्तन ल्याउन सफल भईनेछ र शिक्षामा गुणस्तर सुनिश्चितता सहित शिवनाथ गाउँपालिकाले कक्षा अवलोकन लगायत नीति,ऐन,नियम र कार्यविधि बनाई सो को कार्यान्वयन मार्फत पालिकामा शैक्षिक स्थिति सुधार गर्न समन्वय,व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन गर्दै पक्कै पनि शैक्षिक जगतमा परिवर्तनको आभाष गर्न सकिने छ भन्ने निष्कर्ष सहित यो प्रतिबेदन तयार पारिएको ब्यहोरा अनुरोध छ।

२.कार्ययोजना(Workplan)**:**

शिवनाथ गाउँपालिकाको इतिहासमा पहिलोपटक सबै विद्यालयहरुमा स्थलगत अनुगमन र भ्रमण गरी वास्तविक तथ्याकं संकलन गर्नका लागि देहायबमोजिम कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिएको थियो।

अनुगमन समितिमा रहेका कार्यदल सदस्यहरुको नामावली

समूह क	**समूह ख**
दिनेश साउद	रमेश चन्द
महामल सिह साउद	भान बहादुर चन्द

सुरत बहादुर चन्द	तेज बहादुर चद
कुन्धा साउद	लक्ष्मी चन्द
रोहिणा साउद	अर्जुन सिह धनाडी
हरि दत्त कलौनी	

उपरोक्त समूह मध्ये टीम ‘क’ का लागि वडा नं.१,२ र ४ तथा टीम ‘ख’ का लागि वडा नं.३,५ र ६ का सामुदायिक आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयहरुको तपसिलको समय तालिका बमोजिम स्थलगत अनुगमन गर्ने गरी कार्यविभाजन गरिएको थियो।

क.सं.	विद्यालयको नामर ठेगाना	टिम'ख'
१	श्री नागार्जुनमा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	टिम'क'
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	टिम'ख'
३	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-६, बैतडी	टिम'ख'
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
५	श्री चन्द्रदेवलमा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-४, बैतडी	टिम'क'
६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'ख'
७	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछला, शिवनाथ-३, बैतडी	टिम'ख'
८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
९	श्री जिम्मेश्वरआ.वि., बसेडी, शिवनाथ-६, बैतडी	टिम'ख'
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-६, बैतडी	टिम'ख'
११	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'ख'
१३	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-२, बैतडी	टिम'क'
१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौंखर, शिवनाथ-२, बैतडी	टिम'क'
१५	श्री भर्राभवानीआ.वि., बण्ड, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-४, बैतडी	टिम'क'
१७	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-२, बैतडी	टिम'क'
१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-४, बैतडी	टिम'क'
१९	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-३, बैतडी	टिम'ख'

२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'ख'
२१	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-३, बैतडी	टिम'ख'
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-४, बैतडी	टिम'क'
२३	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुङ्गेफाटा, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
२५	श्री निर्पालदेवआ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	टिम'क'
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'ख'
२७	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'ख'
२९	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-२, बैतडी	टिम'क'
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'ख'
३१	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-३, बैतडी	टिम'ख'
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-४, बैतडी	टिम'क'
३३	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'ख'
३४	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
३५	श्री कैलपाल भुमिराजबा.वि.के, खाल, शिवनाथ-१, बैतडी	टिम'क'
३६	श्री रौलेश्वरबा.वि.के, बारु, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'ख'
३७	श्री जनकल्याणबा.वि.के., टा, शिवनाथ-४, बैतडी	टिम'क'
३८	श्री कोलेउडाशि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-५, बैतडी	टिम'क'
३९	श्री जिउन्या शिशुकक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी	टिम'क'

३- तथ्याकं संकलन(Data Collection):

- विद्यार्थीहरुको संख्या यकीन(भर्ना संख्या/कक्षामा उपस्थित संख्या,गयल विद्यार्थी संख्या र एमिस रेकर्ड अनुसार)

- लिगं (छात्र/छात्रा),जातजाति(दलित/जनजाती),अपागं बालबालिकाको कक्षागत रुपमा संख्यात्मक विवरण तयारी र लेखन
- विद्यालयको दैनिक कार्यतालिका र सोको कार्यान्वयनको अवस्था
- कक्षाकोठाको प्रत्यक्ष अवलोकन तथा बालविकास कक्षाको शैक्षिक पक्षको ब्यवस्थापन ।
- विद्यार्थीहरुको शारीरिक पक्षहरु(नङ/कपाल काटेको,दाँत माझेको जाँच)
- विद्यार्थीहरुको लेखाई पक्षको जाँच।
- शिक्षकले पढाउने तरिका र विधिको अवलोकन।
- विद्यालयमा भएका अभिलेखहरुको सुक्ष्म अवलोकन।
- विद्यालयमा नियमितता र सुशासनको अभ्यास पक्षको जाँच।
- विद्यालयमा सरसफाई पक्षको अवलोकन।
- विद्यालयमा सेवाक्षेत्र भित्र रहेका टोलहरुको नामावली संकलन।
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति,शिक्षक अभिभावक संघ लगायत अन्य बुद्धिजीवि,शिक्षाप्रेमीहरु सितकोविद्यालयमा आमभेला।
- विद्यालयसित सम्बद्ध विभिन्न पक्षहरुबारे सघन छलफल र समस्या समाधानका उपायहरु निक्यौंल।
- विद्यालयमा शिक्षक तथा विद्यार्थी उपस्थितिको अवस्थाको अवलोकन।
- विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप लगायतको नियमितता जाँचबुझ।
- विद्यालय वरिपरी र अगाडी तथा पछाडीको सरसफाइ,तारबार र सुरक्षाको अवस्था जाँचबुझ।
- विद्यालयको कक्षाकोठामा डस्टबिन र फोहोर फाल्ने खाल्डोको ब्यवस्थापन।
- विद्यालयमा मल्टीमिडिया(डेस्कटप,कम्प्युटर,ल्यापटप,प्रोजेक्टर,लाईब्रेरी,फोटोकपी, प्रिन्टर,विज्ञान प्रयोगशाला)को पहुँच र प्रयोगको अवस्थाको जाँचबुझ।
- विद्यालयमा रहेको जिन्सी पक्ष(डेस्क,बेन्च,कुर्ची,कार्पेट,टेबल,दराज आदि)पक्षको अभिलेख ब्यवस्थापन,प्रयोग र पहुँचको अवस्था।
- विद्यालयमा भएका भौतिक संरचनाहरु,जोखिम आँकलन तथा स्तरको मापन।
- विद्यालयको जग्गा जमीन तथा सोको प्रयोगको अवस्था बारे अभिलेख।
- विद्यालयले बर्तमानमा सामना गरिरहनु परेका विभिन्न पक्षका समस्याहरुको अभिलेखीकरण।

- विद्यालयले बर्तमानमा सामना गरिरहनु परेका विभिन्न पक्षका समस्याहरुको समाधाननका लागि अपनाएका अभ्यासहरु बारे छलफल।
- विद्यालयले गरेका नवीनतम अभ्यासहरुको टिपोट।
- विद्यालयको समग्र पक्षको एकीकृत समस्याहरुको समाधानका लागि सुझाव सहित पृष्ठपोषण।
- प्रत्येक विद्यालयमा गएर अनुगमन रजिष्टरमा राय सुझाव सहित मार्गदर्शन।
- आधारभूत तह(कक्षा १–५) मा बालबालिकाहरुको लेखाई पक्षको स्तर अवलोकन।
- कक्षा १–५ तथा माथिल्लो कक्षाहरुमा समेत लेखाई सिपको विकासका लागि थप प्रयोगात्मक अभ्यास कक्षा सञ्चालन।

४- तथ्याङ्कको प्रस्तुतिकरण(Presentation of Data):

४.१ विद्यार्थीको विद्यालयगत विवरण

क्र. सं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा		भनरिकर्ड अनुसार														अनुगमनहुँदाको उपस्थिति													
				ECD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	जम्मा	ECD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	जम्मा
1	श्री नागार्जुन मा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	0-12	छात्र	10	12	8	10	9	6	39	49	42	41	63	74	70	433	7	9	7	8	9	6	38	46	36	40	52	65	70	393
			छात्रा	11	16	10	9	8	15	32	41	39	58	49	65	86	439	8	15	9	9	6	15	26	33	34	51	40	60	83	389
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	0-12	छात्र	5	13	9	5	10	10	12	10	16	21	13	12	8	144	3	10	7	3	10	8	11	11	14	19	13			109
			छात्रा	8	13	10	4	5	6	11	12	14	8	14	19	26	150	8	11	9	3	5	6	10	10	12	6	12			92
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-10	छात्र	4	4	3	7	4	5	11	5	4	21	23			91	2	0	1	6	3	5	4	4	1	20	13			59
			छात्रा	7	9	7	4	8	8	7	13	11	17	16			107	4	8	4	4	4	8	6	8	11	15	14			86
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड	0-10	छात्र	10	12	11	10	11	9	21	11	16	32	11			154	8	10	10	9	9	9	19	8	15	28	9			134
			छा	6	20	11	6	7	14	24	21	22	20	19			170	6	19	11	5	6	12	21	18	18	20	17			153

	मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी		त्रा																												
5	श्री चन्द्रदेवल	0-10	छात्र	8	3	3	5	7	7	22	27	20	15	24			141	7	1	2	5	5	6	22	23	18	13				102
	मा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी		छात्रा	8	10	9	8	2	5	35	22	27	32	15			173	2	7	7	8	2	5	32	16	18	25				122
६	श्री उदय मा.वि.,	0-10	छात्र	6	8	8	7	10	5	15	13	11	12	4			99	6	7	7	7	10	5	13	12	11	12	3			93
	कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी		छात्रा	6	7	5	7	19	13	16	11	13	11	15			123	6	5	5	5	18	12	15	11	13	10	14			114
7	श्री श्रीपुर मा.वि.,	0-10	छात्र	14	13	14	17	15	16	25	28	22	29	18			211	6	10	9	14	15	8	15	20	16	15	15			143
	पुडिल बछला, शिवनाथ-3, बैतडी		छात्रा	10	10	8	13	16	16	24	20	21	30	25			193	2	4	6	11	12	12	22	16	14	21	22			142
८	श्री भगवती आ.वि.,	0-8	छात्र	12	20	17	8	11	15	17	9	13					122	4	9	13	7	7	13	14	10	11					88
	तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी		छात्रा	11	13	6	12	11	12	15	14	15					109	3	7	3	9	7	11	9	11	9					69
9	श्री	0-8	छात्र	8	9	9	8	13	20	16	18	12					113	6	7	8	4	13	17	13	15	11					94

	जिम्मेश्वर आ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी		छात्रा	15	11	12	15	10	15	14	12	12					116	11	7	8	15	9	12	12	11	8					93
१०	श्री कृष्ण आ.वि.,	0-8	छात्र	4	6	6	2	3	4	2	5	4					36	2	4	2	1	1	4	2	5	4					25
	कानली, शिवनाथ-6, बैतडी		छात्रा	5	9	8	8	9	8	5	8	3					63	3	5	8	8	9	7	5	7	3					55
11	श्री नागार्जुन	0-8	छात्र	21	20	10	6	9	9	13	7	8					103	6	15	9	4	7	8	13	5	6					73
	आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी		छात्रा	23	30	10	7	6	13	7	7	8					111	17	20	10	6	6	12	6	7	7					91
१२	श्री शिवपुर्ण	0-8	छात्र	11	10	10	15	7	13	14	13	13	10	15			131	10	9	10	14	4	11	11	9	12	10	13			113
	आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी		छात्रा	11	8	8	5	14	10	16	13	7	10	10			112	7	6	7	3	12	9	13	12	6	10	7			92
13	श्री युवावर्ष आ.वि.,	0-8	छात्र	22	20	9	12	13	9	18	20	17	16				156	20	17	8	9	12	8	16	18	14	14				136
	बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी		छात्रा	20	23	14	10	19	18	11	23	15	10				163	15	18	13	8	18	16	11	21	13	10				143

१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौँखर, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	छात्र	14	18	8	10	8	9								67	7	16	6	3	5	14								51
			छात्रा	10	17	13	11	13	16								80	6	13	9	8	10	8								54
15	श्री भर्भवानी आ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	छात्र	10	20	9	8	5	6								58	7	13	8	7	5	5								45
			छात्रा	5	22	13	9	11	5								65	6	12	10	6	9	5								48
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	छात्र	2	5	4	4	3	4								22	0	2	3	2	2	3								12
			छात्रा	2	5	2	2	3	3								17	1	1	1	0	1	1								5
17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	छात्र	7	14	15	14	7	12								69	1	12	11	9	7	11								51
			छात्रा	7	27	8	12	17	11								82	2	14	7	9	16	7								55
१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल,	0-5	छात्र	8	6	4	3	9	4								34														0
			छात्रा	5	7	7	12	7	10								48														0

	शिवनाथ-4, बैतडी																														
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि.,	0-5	छात्र	4	6	1	2	5	4								22	1	5	1	2	5	4								18
	पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी		छात्रा	3	6	3	1	1	2								16	3	6	3	1	1	2								16
२०	श्री कैलपाल	0-5	छात्र	11	16	11	3	5	3								49	6	13	11	3	5	3								41
	आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी		छात्रा	9	10	3	4	4	8								38	4	4	3	3	4	7								25
21	श्री केदारनाथ	0-5	छात्र	4	2	2	1	5	3								17	3	1	1	1	4	3								13
	आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी		छात्रा	1	2	5	3	4	4								19	0	2	4	3	3	3								15
२२	श्री खम्पाल	0-5	छात्र	3	1	1	3	3	2								13	3	1	1	2	3	2								12
	आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी		छात्रा	5	2	2	3	1	3								16	5	2	2	3	1	3								16
23	श्री	0-5	छात्र	8	18	4	6	2	2								40	1	2	5	2	2	5								17

	महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी		छात्रा	4	6	6	2	5	7								30	3	8	2	3	2	1								19
२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुङ्गेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	छात्र	12	6	11	4	8	9								50	8	0	9	7	8	7								39
			छात्रा	7	9	6	10	9	2								43	5	4	6	7	7	2								31
25	श्री निर्पालदेव आ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	0-5	छात्र	9	20	9	12	5	10								65	6	16	8	10	5	8								53
			छात्रा	9	17	22	20	10	10								88	9	9	18	20	10	9								75
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	छात्र	3	9	4	2	4	6								28	2	6	3	2	3	5								21
			छात्रा	7	5	2	4	5	0								23	4	5	1	3	5	0								18
27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	छात्र	9	9	10	9	4	7								48	7	7	9	8	3	6								40
			छात्रा	9	18	7	5	11	6								56	8	15	6	3	11	5								48

२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	छात्र	9	5	9	2	4	4								33	4	4	5	1	3	3								20
			छात्रा	5	6	2	6	3	3								25	5	4	2	5	3	3								22
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	छात्र	0	6	4	1	2	4								17	0	4	2	1	2	2								11
			छात्रा	8	1	1	8	5	3								26	2	0	0	4	5	2								13
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	0-3	छात्र	4	5	3	3										15	1	2	2	2										7
			छात्रा	5	1	4	1										11	2	1	4	1										8
31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-3	छात्र	7	7	4	7										25	3	4	2	5										14
			छात्रा	12	6	6	6										30	6	3	6	6										21
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी,	0-3	छात्र	5	2	1	3										11	1	1	1	3										6
			छात्रा	8	4	3	6										21	8	4	3	5										20

	शिवनाथ-4, बैतडी																														
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	छात्र	2	6	4	5										17	1	1	1	3										6
			छात्रा	4	7	8	8										27	2	3	5	2										12
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	छात्र	7	7	3	4										21	1	2	0	2										5
			छात्रा	5	6	4	6										21	0	3	1	1										5
35	श्री रौलेश्वर बा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु	छात्र														0														0
			छात्रा														0														0
३६	श्री जनकल्याण बा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी	शिशु	छात्र														0														0
			छात्रा														0														0
37	श्री कोलेउडा शि.वि.के.,	शिशु	छात्र														0														0
			छात्रा														0														0

	खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी																														
३८	श्री जिउन्या	शिशु	छात्र														0														0
	शिशु कक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी		छात्रा														0														0
39	श्री कैलपाल भुमिराज	शिशु	छात्र														0														0
	बाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी		छात्रा														0														0

४.२ जग्गाको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा	नम्बरी			ऐलानी			सामुदायिक वन			अन्य		
			रोपनी	आना	दाम	रोपनी	आना	दाम	रोपनी	आना	दाम	रोपनी	आना	दाम
1	श्री नागार्जुनमा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी		६											
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	0-12	14	2	2									
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-10	21											
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-10	3	4	5									
5	श्री चन्द्रदेवलमा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	0-10	६											
६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-10	62	3	9									
7	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछला, शिवनाथ-3, बैतडी	0-10	9											
८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	1											
9	श्री जिम्मेश्वरआ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	3	2										
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	7	2										
11	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	1	10										
१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	0-8	3	2	1									
13	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी	0-8	6	0.5										
१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौंखर, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	4											
15	श्री भर्राभवानीआ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	0	0	0									
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5												

17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	-											
१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	६											
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	2											
२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5		2										
21	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	3											
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	६											
23	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	-											
२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुङ्गेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	६											
25	श्री निर्पालदेवआ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	0-5	5											
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	1											
27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5												
२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	15											
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	-											
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	0-3	६											
31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-3	10											
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	0-3												
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3												
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	६											
35	श्री रौलेश्वरबा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु												
३६	श्री जनकल्याणबा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी	शिशु												
37	श्री कोलेउडाशि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु												

३८	श्री जिउन्या शिशुकक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु												
39	श्री कैलपाल भुमिराजबाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु												

४.३ दलित अपाङ्ग विद्यार्थिको विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	कक्षा		दलित														अपाङ्ग													
				ECD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	जम्मा	ECD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	जम्मा
1	श्री नागार्जुन मा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	0-12	छात्र	1	3	1	2	2	0	13	16	10	4	15	11	5	83														
			छात्रा	6	2	2	0	2	1	9	9	13	15	10	4	4	77														
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	0-12	छात्र	1	5	3	2	3	4	2	6	4	4	1			35														
			छात्रा	6	5	4	3	5		4	7	5	3	3			45														
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-10	छात्र	3	1	1	3	1	1	6	3	1	6	7			33														
			छात्रा	6	5	4	0	3	3	2	2	5	5	9			44														
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-10	छात्र	0	0	1	0	0	0	3	1	1	1	0			7														
			छात्रा	0	0	2	1	0	0	1	2	2	0	0			8														
5	श्री चन्द्रदेवल मा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	0-10	छात्र	0	0	0	1	1	1	3	8	4	0	2			20														
			छात्रा	0	0	0	0	0	0	0	8	3	4	1			16														

६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-10	छात्र	2	6	4	5	4	0	6	4	5	4	1			41														
			छात्रा	2	5	2	3	10	7	8	6	6	8	5			62														
7	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछ्ला, शिवनाथ-3, बैतडी	0-10	छात्र	4	4	3	6	3	5	5	9	4	1	2			46														
			छात्रा	1	2	0	1	1	1	10	3	3	5	1			28														
८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	छात्र	3	4	1	1	3	1	3	1	4					21									1					
			छात्रा	3	2	1	1	1	1	0	2	1					12														
9	श्री जिम्मेश्वर आ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	छात्र	2	4	3	4	3	6	6	0	3					31														
			छात्रा	2	0	6	4	3	7	3	8	6					39														
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	छात्र	1	6	1	1	1	3	1	2	0					16														
			छात्रा	2	5	3	4	6	2	0	4	1					27														
11	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	छात्र	6	5	0	1	6	5	1	2	2					28								1						
			छात्रा	7	13	4	3	0	5	2	2	4					40														

१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	0-8	छात्र														0														
			छात्रा			1											1														
13	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी	0-8	छात्र	9	8	8	5	3	7	6	6	6					58														
			छात्रा	8	12	12	4	2	9	5	6	7	2				67														
१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौंखर, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	छात्र	3	1	2	4	3	5								18														
			छात्रा	1	6	1	1	2	2								13					1									
15	श्री भर्राभवानी आ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	छात्र														0														
			छात्रा			1											1														
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	छात्र	1	3	0	0	0	1								5														
			छात्रा	1	4	0	0	1	1								7														
17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	छात्र	6	14	13	12	5	3								53														
			छात्रा	3	23	7	9	13	6								61														

१८	श्रीगंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	छात्र	2	2	0	1	2	1								8														
			छात्रा	0	6	1	1	1	1								10														
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	छात्र														0														
			छात्रा														0														
२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	छात्र	10	7	5	2	0	2								26														
			छात्रा	4	7	1	4	1	3								20														
21	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	छात्र					1									1														
			छात्रा														0														
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	छात्र														0														
			छात्रा														0														
23	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	छात्र	1	0	0	1	2	0								4														
			छात्रा	1	2	1	0	0	1								5														

२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुञ्नेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	छात्र	3	1	1	1	2	1								9														
			छात्रा	2	1	0	3	3	2								11														
25	श्री निर्पालदेव आ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	0-5	छात्र	9	9	18	19	10	9								74														
			छात्रा	8	18	9	7	4	10								56														
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	छात्र	1	0	0	0	0	2								3														
			छात्रा	2	0	0	2	0	0								4														
27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	छात्र	5	5	1	4	2	3								20														
			छात्रा	3	8	4	1	5	0								21														
२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	छात्र	9	4	4	6	4	4								31														
			छात्रा	2	5	2	0	2	3								14														
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	छात्र	0	2	0	0	0	0								2														
			छात्रा	1	1	0	1	0	0								3														

३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	0-3	छात्र	1	5	2	1										9														
			छात्रा	3	1	4	1										9														
31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-3	छात्र	1	0	1	0										2														
			छात्रा	4	1	0	1										6														
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	0-3	छात्र	1	0	1											2														
			छात्रा	1	0	1											2														
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	छात्र														0														
			छात्रा														0														
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	छात्र														0														
			छात्रा														0														
35	श्री रौलेश्वर बा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु	छात्र														0														
			छात्रा														0														

३६	श्री जनकल्याण बा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी	शिशु	छात्र														0														
			छात्रा														0														
37	श्री कोलेउडा शि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु	छात्र														0														
			छात्रा														0														
३८	श्री जिउन्या शिशु कक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु	छात्र														0														
			छात्रा														0														
39	श्री कैलपाल भुमिराज बाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु	छात्र														0														
			छात्रा														0														

४.४ तहगत विवरण

सञ्चालित तकक्षा		जम्मा							दलित							अपाङ्ग						
		ECD	आधारभुत 1-3	आधारभुत 4-5	आधारभुत 6-8	माध्यमिक 9-10	माध्यमिक 11-12	जम्मा	ECD	आधारभुत 1-3	आधारभुत 4-5	आधारभुत 6-8	माध्यमिक 9-10	माध्यमिक 11-12	जम्मा	ECD	आधारभुत 1-3	आधारभुत 4-5	आधारभुत 6-8	माध्यमिक 9-10	माध्यमिक 11-12	जम्मा
0-12	छात्र	10	31	15	130	70+51	101+43	186	1	6	2	39	19	16	83							
	छात्रा	11	35	23	112	58+45	122+29	181	6	4	3	31	25	8	77							
0-12	छात्र	5	27	20	38	34	20	144	1	10	7	12	5		35							
	छात्रा	8	27	11	37	22	45	150	6	12	5	16	6		45							
0-10	छात्र	4	14	9	20	44		91	3	5	2	10	13		33							
	छात्रा	7	20	16	31	33		107	6	9	6	9	14		44							
0-10	छात्र	10	33	20	48	43		154	0	1	0	5	1		7							

	छात्रा	6	37	21	67	39		170	0	3	0	5	0		8							
0-10	छात्र	8	11	14	69	39		141	0	0	7	15	2		24							
	छात्रा	8	27	7	84	47		173	0	0	2	11	5		18							
0-10	छात्र	6	23	15	39	16		99	2	15	4	15	5		41							
	छात्रा	6	19	32	40	26		123	2	10	17	20	13		62							
0-10	छात्र	14	34	31	75	47		201	6	13	8	18	3		48							
	छात्रा	10	31	32	65	55		193	2	3	2	11	6		24							
0-8	छात्र	12	45	26	39			122	3	6	4	8			21				1			
	छात्रा	11	31	23	44			109	3	4	2	3			12							
0-8	छा	8	27	33	46			11	2	11	9	9			31							

	ত্র							4														
	ছাত্রী	15	38	25	38			116	2	10	10	17			39							
0-8	ছাত্র	4	14	7	11			36	1	8	4	3			16							
	ছাত্রী	5	25	18	16			64	2	12	8	5			27							
0-8	ছাত্র	21	36	18	28			103	6	6	11	5			28							
	ছাত্রী	23	47	19	22			111	7	20	5	8			40							
0-8	ছাত্র	11	35	22	40	25		133							0							
	ছাত্রী	11	21	19	36	20		107							0							
0-8	ছাত্র	22	34	22	55	16		149	9	21	10	18			58							
	ছাত্রী	20	40	37	49	10		156	8	28	11	18	2		67							

0-5	ছাত্র	14	36	17				67	3	7	8				18							
	ছাত্রা	10	41	29				80	1	8	4				13							
0-5	ছাত্র		37	11				48							0							
	ছাত্রা		44	16				60		1					1							
0-5	ছাত্র	2	14	6				22	1	3	1				5							
	ছাত্রা	2	7	7				16	1	4	2				7							
0-5	ছাত্র	7	43	29				79	6	39	8				53							
	ছাত্রা	7	47	28				82	3	39	19				61							
0-5	ছাত্র	8	13	13				34	2	3	3				8							
	ছা	5	26	17				48	0	8	2				10							

	ত্রা																					
0-5	ছাত্র	4	9	9				22							0							
	ছাত্রা	3	10	3				16							0							
0-5	ছাত্র	11	30	8				49	10	14	2				26							
	ছাত্রা	9	17	12				38	4	12	4				20							
0-5	ছাত্র	4	5	8				17			1				1							
	ছাত্রা	1	10	8				19							0							
0-5	ছাত্র	3	5	5				13							0	0						
	ছাত্রা	5	7	4				16							0	1						
0-5	ছাত্র	8	28	4				40	1	0	2				3							

	ছাত্রা	4	14	12				30	1	3	1				5							
0-5	ছাত্র	12	21	17				50	3	3	3				9							
	ছাত্রা	7	25	11				43	2	4	5				11							
0-5	ছাত্র	9	41	15				65	9	37	19				65							
	ছাত্রা	9	59	20				88	8	34	14				56							
0-5	ছাত্র	3	15	10				28	1		2				3							
	ছাত্রা	7	11	5				23	2	2					4							
0-5	ছাত্র	9	28	11				48	5	10	5				20							
	ছাত্রা	9	30	17				56	3	13	5				21							
0-5	ছা	9	16	8				33	9	14	8				31							

	ত্র																					
	ছাত্রা	5	14	7				26	2	7	5				14							
0-5	ছাত্র	0	11	6				17	0	7	4				11							
	ছাত্রা	8	10	8				26	2	4	7				13							
0-3	ছাত্র	4	11					15	1	6					7							
	ছাত্রা	5	6					11	2	6					8							
0-3	ছাত্র	7	18					25	1	1					2							
	ছাত্রা	1 2	18					30	4	2					6							
0-3	ছাত্র	5	6					11	1	1					2							
	ছাত্রা	8	13					21	1	1					2							

0-3	छात्र	2	6					8							0							
	छात्रा	4	23					27							0							
0-3	छात्र	7	14					21							0							
	छात्रा	5	16					21							0							
शिशु	छात्र							0							0							
	छात्रा							0							0							
शिशु	छात्र							0							0							
	छात्रा							0							0							
शिशु	छात्र							0							0							
	छा							0							0							

	त्रा																					
शिशु	छात्र							0							0							
	छात्रा							0							0							
शिशु	छात्र							0							0							
	छात्रा							0							0							

विद्यालयको नाम	कक्षा	बाल विकास	का.स.	लेखापाल	गा.पा.अनुदान			स्थायी			अस्थायी/करार			
					प्रा.वि.	नि.मा.	मा.वि.	प्रा.वि.	नि.मा.	मा.वि.	प्रा.वि.	नि.मा.	मा.वि.	उ.मा.वि
श्री नागार्जुनमा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	0-12	1	1	1		5		4	4	5	1	2	2	4
श्री पिपलकोटमा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	0-12	1	1	1			1	3	1					
श्री हिरापुरमा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-10	1	1	1		3	1	3						
श्री शारदामा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-10	1	1	1			1	4						
श्रीचन्द्रदेवल मा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	0-10	1	1	1		2	1	3						
श्री उदयमा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-10	1	1	1		3	2	3						
श्री श्रीपुरमा.वि., पुडिल बछला, शिवनाथ-3, बैतडी	0-10	1	1	1		3	1	3			1			
श्री भगवतीआ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	1	1		2	3		1			1			
श्रीजिम्मेश्वर आ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	1	1		2	2		2			1			
श्री कृष्णआ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	1	1			3		3						
श्री नागार्जुनआ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	1	1		2	2								

श्री शिवपुर्णमा.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	0-8	1	1	1		3	2	1	1					
श्री युवावर्षआ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी	0-8	1	1			3		2			1			
श्री केदारनाथआ.वि., पौंखर, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	1	1		1			1			1			
श्रीभर्राभवानी आ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	1	1								3			
श्री भवानीपुरआ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	1	1		1			2						
श्री भुमिराजआ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	1	1		2									
श्री गंगेश्वरआ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	1	1					3						
श्री गर्भेश्वरआ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	1	1		1									
श्री कैलपालआ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	1	1		1			2						
श्री केदारनाथआ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	1	1		1									
श्री खम्पालआ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	1	1		2									

श्री महाकालीआ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	1	1								3			
श्री नवदर्गाआ.वि., कुङ्गेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	1	1		1									
श्रीनिर्पालदेव आ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	0-5	1	1		2		1							
श्री शारदाआ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	1	1								3			
श्री सरस्वतीआ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	1	1		2			1						
श्री शंकरपुरआ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	1	1		2						1			
श्री शिद्धनाथआ.वि., खालखोपेरे, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	1	1		1									
श्री नुवाकोटआ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	0-3	1	1		1			1						
श्री राजपुरआ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-3	1	1								2			
श्री लाटेश्वरआ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	0-3	1	1		1									
श्री सरस्वतीआ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	1	1											

श्री त्रिवेणीआ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	1	1								2			
श्री रौलेश्वरबा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु	१												
श्री जनकल्याणबा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी	शिशु	१												
श्री कोलेउडाशि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु	१												
श्री जिउन्याशिशु कक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु	१												
श्री कैलपालभुमिराज बाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु	१												
कुल जम्मा		39	34	8	25	32	10	42	6	5	20	2	2	4

४.५ जनशक्तिको विवरण

४.६ भौतिक विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा		अफिस/कार्यालय	जम्मा भवन	कक्षा कोठा	शौचालय छात्र	शौचालय छात्रा	पिउने पानी	खेल मैदान	पुस्तकालय	प्रयोगशाला	स्टाफ कक्ष	प्र.अ. कक्ष	भण्डार कक्ष	भान्सा कोठा	घेरबार	स्टाफ शौचालय	बारी बँगैचा	अन्य
1	श्रीनागार्जुन मा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	0-12	कोठा	1	10	24	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	भएको	1		छात्रावास
			अवस्था																	
			स्तर																	
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	0-12	कोठा	1	3	18	1	1	2	1	1	1			1	1		1		
			अवस्था	उत्तम	उत्तम	मध्यम	उत्तम	उत्तम	न्युन	न्युन	उत्तम	उत्तम			मध्यम	उत्तम		उत्तम		
			स्तर																	
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-10	कोठा	1	4	11	2	1	4	1	1	1			1	1				
			अ																	

			व स्था																	
			स्तर																	
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-10	कोठा	1	6	11	2	2												
			अवस्था	उत्तम	मध्यम	न्युन														
			स्तर																	
5	श्री चन्द्रदेवल मा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	0-10	कोठा	1	7	16	1	1	1	1	1	1			1					
			अवस्था																	
			स्तर																	
६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-10	कोठा	1	5	13	2	2	1	1	1	1			1	1				
			अवस्था																	
			स्तर																	

7	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछला, शिवनाथ-3, बैतडी	0-10	कोठा	1	5	8	2	2	3	1		1				1	छ			
			अवस्था																	
			स्तर																	
८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	कोठा	1	4	12	1	1	2	1						1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
9	श्री जिम्मेश्वर आ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	कोठा	1	4	9	2	2	3	1		1			1		छ		छ	
			अवस्था																	
			स्तर																	
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	कोठा	1	4	12	2	2	4	1			1		1	1				
			अव																	

			स्था																	
			स्तर																	
11	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	कोठा	1	6	13	1	1	2	1						1	1	1		
			अवस्था																	
			स्तर																	
१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	0-8	कोठा	1	5	9	2	2	10	2	1	1			1	1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
13	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी	0-8	कोठा	1	5	11	1	1	4	2			1			1	0.50	1		
			अवस्था																	
			स्तर																	

१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौँखर, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	कोठा	1	4	9	1	1	1	1					1	1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
15	श्री भर्भवानी आ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	7	1	1												
			अवस्था																	
			स्तर																	
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	6	1			1					1	1	1			
			अवस्था																	
			स्तर																	
17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	कोठा	1	3	9	1	1	1	2					1	1	1	1		
			अव																	

			स्था																	
			स्तर																	
१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	कोठा	1	4	6	1	1	4	2					1	1	छ			
			अवस्था																	
			स्तर																	
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	5	1	1	2	1					1					
			अवस्था																	
			स्तर																	
२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	7	1	1	2	1						1	छ			
			अवस्था																	
			स्तर																	

21	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	कोठा	1	4	6	1	1	2	1					1	1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	कोठा	1	3	4	2	1	4	1						1		1		
			अवस्था																	
			स्तर																	
23	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	कोठा	1	3	6	1	1	1	1										
			अवस्था																	
			स्तर																	
२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुङ्गेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	9	1	1	1	1					1	1				
			अव																	

			स्था																	
			स्तर																	
25	श्री निर्पालदेव आ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	0-5	कोठा	1	4	8	1	1	1							1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	4	1	1	1	1						1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	7	1	1	1	1										
			अवस्था																	
			स्तर																	

२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	कोठा	1	3	6	1	1	1							1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	कोठा	1	2	9	1		1	2						1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	0-3	कोठा	1	2	2	1		1	1						1				
			अवस्था																	
			स्तर																	
31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-3	कोठा	1	1	3	1	1	1	1										
			अव																	

			स्था																	
			स्तर																	
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	0-3	कोठा	0	1	3	1		1	1					1	1	छ			
			अवस्था																	
			स्तर																	
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	कोठा	1	1	2	1													
			अवस्था																	
			स्तर																	
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	कोठा	1	2	2	1	1	1	1						1	छ			
			अवस्था																	
			स्तर																	

35	श्री रौलेश्वर बा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु																		
३६	श्री जनकल्याण बा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी	शिशु																		
37	श्री कोलेउडा शि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु																		
३८	श्री जिउन्या शिशु कक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु																		
39	श्री कैलपाल भुमिराज बाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु																		

४.७ फर्निचर विवरण

क.सं.	विद्यालयको नाम	बेन्च	डेस्क	टेबल	दराज	कुर्सि	कार्पेट
1	श्री नागार्जुन मा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	280	280	18	8	80	3
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	85	85	5	8	20	2
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	52	52	4	4	20	2
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	65	45	3	5	25	20
5	श्री चन्द्रदेवलमा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	100	100	6	3	30	30मि
६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	60	60	11	4	40	1
7	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछला, शिवनाथ-3, बैतडी	50	50	3	4	18	
८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी	56	56	4	3	20	2
9	श्री जिम्मेश्वरआ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	90	90	5	2	40	3
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	71	71	5	2	30	1
11	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	50	50	1	1	20	75मि.
१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	70	70	11	3	40	40मि.
13	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी	30	30	2	2	20	4
१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौंखर, शिवनाथ-2, बैतडी	26	10	2	3	1	2
15	श्री भर्राभवानीआ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	30	30	3	3	16	3
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	20	11	2	3	12	50मि.
17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी			2	2	16	

१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी						
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी	15	15	4	2	25	3
२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी	12	12	2	2	20	1
21	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी	20	20	1	2	15	
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी	0	0	1	1	9	10मि.
23	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी	13	13	2	2	16	32 मि.
२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुङ्गेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	28		1	2	22	1
25	श्री निर्पालदेवआ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	40	40	2	2	10	1
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	13	13	1	1	10	1
27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	15	15	3	3	15	30मि
२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	40	40	2	1	11	1
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी	20	20	2	2	12	2
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	10	10	1	3	12	
31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	25	25	1	1	8	1
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	4	4	2	2	8	10मि.
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	10	10	2	3	5	
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	10	10	1	1	11	
35	श्री रौलेश्वरबा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी						
३६	श्री जनकल्याणबा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी						
37	श्री कोलेउडाशि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी						
३८	श्री जिउन्या शिशुकक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी						

39	श्री कैलपाल भुमिराजबाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी						

४.८ मल्टिमिडिया विवरणः

क्र. सं.	विद्यालयको नाम	कम्प्युटर	ल्यापटप	प्रोजेक्टर	स्मार्ट बोर्ड	वाईफाई	प्रिन्टर/ फोटोकपी	मल्टिमिडिया	स्पिकर	सोलार	विद्युत
1	श्री नागार्जुन मा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	24	2	1			3	3	1	1	
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	2	1			1	1+1		1	1	
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	7	1	1		1	1		1	1	
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	1	3		1		2		1	2	
5	श्री चन्द्रदेवलमा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	8	3	1		1	2	1	1	1	
६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	8	1	1	1	1	2		1	1	
7	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछला, शिवनाथ-3, बैतडी	5					1			1	
८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी					1			1	1	
9	श्री जिम्मेश्वरआ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	4	2	1		1	1		1	1	
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	1	1			1	1		1	1	
11	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	4	1	1		1	1	1		1	
१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	6	2	1		1	2		1	2	
13	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी		2			1	1	1	1	1	
१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौंखर, शिवनाथ-2, बैतडी		1			1			1	1	
15	श्री भर्राभवानीआ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी					1			1	1	
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी					1			1	1	

17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी					1			1	1	
१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी					छ				छ	
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी					1	1		1	1	
२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी					1			1	1	
21	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी					1				1	
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी					1			1	1	
23	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी					1			1	1	
२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुङ्गेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी					1					
25	श्री निर्पालदेवआ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी					1	1			1	
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी					1				1	
27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी					1				1	
२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी					1					
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी					1				1	
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी					1				1	
31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी					विग्रेको					
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	1					1			1	
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी										
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी					1				1	
35	श्री रौलेश्वरबा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी										
३६	श्री जनकल्याणबा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी										

37	श्री कोलेउडाशि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी										
३८	श्री जिउन्या शिशुकक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी										
39	श्री कैलपाल भुमिराजबाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी										

४.९सरसफाइको विवरण:

क्र. सं.	विद्यालयको नाम	सञ्चालित कक्षा	ECD	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	श्री नागार्जुनमा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	0-12	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	0-12	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-10	राम्रो	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य			
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-10	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य			
5	श्री चन्द्रदेवलमा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	0-10	राम्रो	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य			
६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-10	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य			
7	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछ्ला, शिवनाथ-3, बैतडी	0-10	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर			

८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य					
9	श्री जिम्मेश्वरआ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो					
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	0-8	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो					
11	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-8	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर					
१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	0-8	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो			
13	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी	0-8	चार्ट	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य				
१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौंखर, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	राम्रो	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
15	श्री भर्राभवानीआ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर								

१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	राम्रो	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो								
21	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-5	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	राम्रो	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
23	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो	राम्रो								
२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुङ्नेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	0-5	राम्रो	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
25	श्री निर्पालदेवआ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	0-5	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर								
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								

27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	0-5	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर								
२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	0-5	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य								
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी	0-5	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर								
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	0-3	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य										
31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	0-3	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य										
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	0-3	फोहोर	फोहोर	फोहोर	फोहोर										
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य										
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	0-3	सामान्य	सामान्य	सामान्य	सामान्य										
35	श्री रौलेश्वरबा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु														
३६	श्री जनकल्याणबा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी	शिशु														

37	श्री कोलेउडाशि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी	शिशु														
३८	श्री जिउन्या शिशुकक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु														
39	श्री कैलपाल भुमिराजबाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी	शिशु														

४.१० समस्या र चुनौति:

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	समस्याहरु	समाधानकाप्रयासहरु	असल अभ्यास	स्थानीय तहकोभुमिका
1	श्री नागार्जुन मा.वि., शर्माली, शिवनाथ-२, बैतडी	* कक्षाकोठाको अभाव * विद्यालयमा खेलमैदानको कमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता * विद्यार्थी संख्या न्युन * लेखाइको स्तर कमजोर * विद्यार्थी पलायन बढदै गएको * शैक्षीक सामग्रीको अभाव			* विद्यार्थी अनुपातमा शौचालय उपलब्ध गराउने * विद्यार्थी अनुपातमा भौतिक संरचना उपलब्ध गराउने * नियमित कक्षा अवलोकन गराउने
२	श्री पिपलकोट मा.वि., लोजनी, शिवनाथ-४, बैतडी	- विद्यालयमा खेलमैदानकोकमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विद्यालयमा शौचालयको अभाव	- विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापन तथा जनशक्तिव्यवस्थापनका लागि स्थानीय तह संग पहल		- विद्यालयको खेलमैदानउचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। - शैक्षिक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्ने। - शौचालय जिर्ण रहेकोले मर्मत गर्नु

					पर्ने।
3	श्री हिरापुर मा.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	* भौतिक पुर्वाधार जिर्ण * विषयगत शिक्षकको अभाव * विद्यालय घेरबार * विज्ञान प्रयोगशालाको कमि	*	* शैक्षिक अवस्थासुधारका लागि अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन	* जिर्ण भवनको मर्मत तथा नया भवन निर्माण * विषयगत हिक्षकको व्यवस्थापन * घेरबारको व्यवस्था
४	श्री शारदा मा.वि., कुंड मटेला, शिवनाथ-1, बैतडी	- विद्यालयमा खेलमैदानकोकमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विद्यालयमा शौचालयको अभाव - इन्टरनेटको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता	- वडा कार्यालय/ गा.पा./प्रदेश सरकार संगयोजना माग - अभिभावक भेला गरी समस्याको जानकारी - उपलब्ध स्रोत साधनको समुचित प्रयोग	- बेला बेलामा अभिभावकभेला गरी अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन	- विद्यालयको खेलमैदानउचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। - शैक्षिक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्ने। - शौचालय जिर्ण रहेकोले मर्मत गर्नु पर्ने।

5	श्री चन्द्रदेवलमा.वि., स्वलपला, शिवनाथ-4, बैतडी	* शौचालयको अभाव * घरबार नभएको * विद्यार्थी संख्या न्युन * फर्निचर अभाव * विषयगत शिक्षकको अभाव			* भौतिक संरचनाको मर्मत। * नियमित अनुगमन र जिम्मेवारी हेरफेर गर्नु पर्ने। * ICT को व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पहल गर्नु पर्ने।
६	श्री उदय मा.वि., कफाडी, शिवनाथ-5, बैतडी	* घेरबार * कक्षाकोठा अपुग * इन्टरनेटको समस्या * विषय शिक्षकको अभाव			
7	श्री श्रीपुर मा.वि., पुडिल बछला, शिवनाथ-3, बैतडी	* भौतिक संरचना जिर्ण * विद्यार्थी नियमित उपस्थितिमा कमि * ECD कक्षा व्यवस्थापनमा कमि * कक्षा कोठा व्यवस्थापनमा कमि * ICT को प्रयोग न्युन * शिक्षक विद्यार्थी अनुपात नमिलेको			* विषय शिक्षकको व्यवस्थापन गरी दिनु पर्ने। * विद्यालय घेरबारको व्यवस्थापन।

८	श्री भगवती आ.वि., तेर्छाबाटा, शिवनाथ-1, बैतडी	- विद्यालयमा घरबारकोकमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - ICT को अभाव - इन्टरनेटको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता			
9	श्री जिम्मेश्वरआ.वि., बसेडी, शिवनाथ-6, बैतडी	* विषय शिक्षकको अभाव * कक्षा कोठाको अभाव * खेल मैदानको अभाव * खानेपानीको अभाव	* शैक्षिक समस्या समाधानका लागि पटक पटक अभिभावक भेला।		* शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा शिक्षकको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने। * खेल मैदानको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने। * शिक्षक तालिमको व्यवस्थापन गर्नु पर्ने।
१०	श्री कृष्ण आ.वि., कानली, शिवनाथ-6, बैतडी	* बाल विकास सहजकर्ताको अभाव * ICT ल्यावको कमि * घेरबार * शैक्षणिक सामग्रीको अभाव			* बाल विकास सहजकर्ताको यथा शिघ्र व्यवस्थापन गर्नु पर्ने * ICT को व्यवस्थापन गर्नु पर्ने।

11	श्री नागार्जुन आ.वि., कुंड, शिवनाथ-1, बैतडी	- विद्यालयमा खेलमैदानकोकमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विद्यालयमा शौचालयको अभाव - इन्टरनेटको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता - खानेपानीको अभाव -शिक्षकको नियमिततामा कमि			
१२	श्री शिवपुर्ण आ.वि., लामाखाली, शिवनाथ-5, बैतडी	* कक्षाकोठाको अभाव * विद्यालयमा खेलमैदानको कमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता * विद्यार्थी संख्या न्युन * लेखाइको स्तर कमजोर * विद्यार्थी पलायन बढदै गएको *शैक्षीक सामग्रीको अभाव	* भौतिक तथा शैक्षिकव्यस्थापन का लागि स्थानीय तथा सरोकारवाला निकाय संग पहल	* विद्यालयको परिसरभित्र बारी बगैचा व्यवस्थित गरेको	* विद्यालयको भौतिक व्यवस्थापनका लागि कक्षाकोठा थप गर्नुपर्ने। * वाल व्यस्थापन गर्नुपर्ने। * विषय शिक्षक व्यवस्थापन।

13	श्री युवावर्ष आ.वि., बस्कोटी, शिवनाथ-2, बैतडी	- विद्यालयमा खेलमैदानकोकमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विद्यालयमा शौचालयको अभाव - इन्टरनेटको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता			
१४	श्री केदारनाथ आ.वि., पौंखर, शिवनाथ-2, बैतडी	- विद्यालयमा खेलमैदानकोकमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विद्यालयमा शौचालयको अभाव - इन्टरनेटको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता			
15	श्री भर्राभवानीआ.वि., बण्ड, शिवनाथ-1, बैतडी	- खेलमैदान नभएको - घेरबार नभएको - व्यवस्थित शौचालय नभएको - कक्षाकोठाको अभाव - वि.व्य.स. बैठक नियमित नभएको			- घेरबार उपलब्धगराउने - शौचालय मर्मत - खेलमैदानको व्यवस्था

१६	श्री भवानीपुर आ.वि., कोपरे, शिवनाथ-4, बैतडी	* शौचालयको अभाव - भवन मर्मत - खानेपानी व्यवस्थापन			
17	श्री भुमिराज आ.वि., फट्केढुङ्गा, शिवनाथ-2, बैतडी	* विद्यालयमा खेलमैदानको कमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विद्यालयमा शौचालयको अभाव - इन्टरनेटको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता - खानेपानीको अभाव - शिक्षकको नियमिततामा कमि - डेस्कबेन्चको अभाव			- छात्रा शौचालयकोव्यवस्थापन गर्ने - वि.व्य.स.को बैठक नियमित गर्ने - कक्षाकोठा सुधार गर्ने - सरसफाइ गराउने

१८	श्री गंगेश्वर आ.वि., मकैल, शिवनाथ-4, बैतडी	* विद्यालयमा खेलमैदानको कमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता * विद्यार्थी संख्या न्युन * लेखाइको स्तर कमजोर * विद्यार्थी पलायन बढदै गएको * शैक्षीक सामग्रीको अभाव			* कक्षा अवलोकन * विद्यार्थी प्रोत्साहन * शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्थापन
19	श्री गर्भेश्वर आ.वि., पोखरेटी, शिवनाथ-3, बैतडी	* विद्यार्थी संख्या न्युन * घेरबारको अभाव * विद्यालय अगाडीको पर्खाल भत्केको	* विद्यार्थी संख्या शढाउन घरदैलो अभियान सञ्चालन *		* विद्यालयको घेरबारव्यवस्थापन गर्नु पर्ने।
२०	श्री कैलपाल आ.वि., खकलाई, शिवनाथ-5, बैतडी	* भवन एकदमै जिर्ण * शैक्षिक सामग्रीको अभाव			* विद्यालयमा भवन अत्यावश्यक रहेको। * नियमित अनुगमन * समय सान्दर्भिक शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्थापन

21	श्री केदारनाथ आ.वि., सकरा, शिवनाथ-3, बैतडी	* घेरबार, खानेपानी, बास सहितको शैचालय * शैक्षिक जनशक्ति * शैक्षिक सामग्री	* जनशक्तिको अभावमा बहुकक्षा शिक्षण। *		* ECD कक्षा लाई प्रविधिक मैत्रि बनाउनु पर्ने * भौतिक संरचना मर्मत गर्नु पर्ने * जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्ने।
२२	श्री खम्पाल आ.वि., बगार, शिवनाथ-4, बैतडी	* विद्यार्थी संख्या न्युन * घेरबारको अभाव * विद्यालय पछाडीको पर्खाल भत्केको			
23	श्री महाकाली आ.वि., कुस्मौत, शिवनाथ-1, बैतडी	- घेरबार नभएको - कक्षाकोठाको अभाव - शैक्षिक सामग्रीको अभाव			- विद्यालयमा नियमितअनुगमन गर्ने र कक्षा अवलोकन गर्ने - शैक्षिक सामग्रीहरु उपलब्ध गराउने

२४	श्री नवदर्गा आ.वि., कुञ्जेफाटा, शिवनाथ-4, बैतडी	* विद्यालयमा खेलमैदानको कमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विद्यालयमा शौचालयको अभाव - इन्टरनेटको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता - खानेपानीको अभाव - शिक्षकको नियमिततामा कमि - डेस्कबेन्चको अभाव			* शिक्षकले शैक्षिक सामग्रीको प्रयोगमा जोड दिने *
25	श्री निर्पालदेवआ.वि., पोखरा, शिवनाथ-२, बैतडी	* विद्यालयमा खेलमैदानको कमि - ECD कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा कमि - शैक्षिक जनशक्तीको अभाव - विषय शिक्षकको अभाव - भवन मर्मतको आवश्यकता			
२६	श्री शारदा आ.वि., कुलाकोट, शिवनाथ-5, बैतडी	* घेरबारको कमि * शैक्षिक सामग्रीको कमि * ECD कक्षा कोठा व्यवस्थापनमा कमि			* घेरबारको व्यवस्था गर्ने * शैक्षिक सामग्रीको व्यस्थापन गर्नु पर्ने।

27	श्री सरस्वती आ.वि., बोडब्या, शिवनाथ-1, बैतडी	- खेलमैदान नभएको - घेरबार नभएको - कक्षाकोठाको अभाव - खानेपानी को समस्या - अभिलेख व्यवस्थापन नभएको			- नियमित अनुगमन गरीसमस्या र समाधानका उपाय बताउने - पालिकाले प्रत्येक विद्यालयलाई ल्यापटप र प्रिन्टर उपलब्ध गराउने
२८	श्री शंकरपुर आ.वि., दन्नी, शिवनाथ-5, बैतडी	* घेरबार * शौचालय * कक्षाकोठाको अभाव * विद्यार्थी संख्या न्युन			
29	श्री शिद्धनाथ आ.वि., खालखोपरे, शिवनाथ-2, बैतडी	- खेलमैदान नभएको - घेरबार नभएको - कक्षाकोठाको अभाव - अभिलेख व्यवस्थापन नभएको - शौचालयको अभाव - विद्यार्थी संख्या न्युन			
३०	श्री नुवाकोट आ.वि., विनपते, शिवनाथ-5, बैतडी	* विद्यार्थी संख्या न्युन * घुरबार * भवन मर्मत नभएको * शैक्षिक सामग्रीको अभाव			* नियमित अनुगमन गर्नु पर्ने * भौतिक व्यवस्थापन गर्नु पर्ने।

31	श्री राजपुर आ.वि., साउगडा, शिवनाथ-3, बैतडी	* घेरबार * शौचालय * कक्षाकोठाको अभाव * विद्यार्थी संख्या न्युन			* पर्खाल र घेरबार * कक्षाकोठाको अभाव
३२	श्री लाटेश्वर आ.वि., लिखाडी, शिवनाथ-4, बैतडी	* घेरबार * शौचालय * कक्षाकोठाको अभाव * विद्यार्थी संख्या न्युन * ECD कक्षा व्यवस्थापन नभएको			
33	श्री सरस्वती आ.वि., दुबला, शिवनाथ-1, बैतडी	- घरबार - खानेपानी - भान्साकोठा - भवन			
३४	श्री त्रिवेणी आ.वि., तुडी, शिवनाथ-1, बैतडी	* भौतिक संरचना जिर्ण * विद्यार्थी नियमित उपस्थितिमा कमि * ECD कक्षा व्यवस्थापनमा कमि * कक्षा कोठा व्यवस्थापनमाकमि			* नियमित अनुगमन * भौतिक संरचनाको व्यवस्था * शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था
35	श्री रौलेश्वरबा.वि.के, बारु, शिवनाथ-5, बैतडी				
३६	श्री जनकल्याणबा.वि.के., टा, शिवनाथ-4, बैतडी				

37	श्री कोलेउडाशि.वि.के., खडिक, शिवनाथ-5, बैतडी				
३८	श्री जिउन्या शिशुकक्षा सञ्चालन, शिवनाथ-२, बैतडी				
39	श्री कैलपाल भुमिराजबाल विकास केन्द्र, शिवनाथ-२, बैतडी				

५.**विद्यालयहरुका चुनौतीहरु**(Challenges of Schools):

- ✓ धेरै जसो विद्यालयहरुमा विद्यार्थी संख्या टिकाउन समस्या रहेको।

- ✓ विद्यालयका तल्ला तहमा बिशेषतःलेखाई क्षमताको स्तर कमजोर रहेको।
- ✓ विद्यालयका तल्ला तहमा बिशेषतःपढाइको गुणस्तर रहेकोले विद्यार्थीहरु अन्यत्र जाने गरेको।
- ✓ गयल हुने प्रबृत्ती ब्यापक पाइएको।
- ✓ अझै पनि केही समुदायहरुमा विद्यार्थीहरु विद्यालयको पहुँच सम्म नपुगेको।
- ✓ विद्यालयहरुमा फर्निचर लगायत व्यवस्थापनमा समस्या।
- ✓ विद्यालय प्रति आम अभिभावकहरुको घट्दो जनबिश्वाश।
- ✓ सरकारी शिक्षा प्रति अभिभावकहरुको उदासिनता बढ्नु।
- ✓ कतिपय विद्यालय व्यवस्थापन समितिहरु पुर्ण नहुनु।
- ✓ विद्यालयमा शिक्षक स्टाफबीच समन्वयको अभाव हुनु।
- ✓ विद्यालयहरुमा कक्षाकोठा ब्यवस्थापन नहुनु।
- ✓ कतै कक्षाकोठा अभाव हुनु त कतै भएर पनि उपयोगमा नआउनु।
- ✓ विद्यालयमा प्रधानाध्यापक बस्ने अलग डेस्क समेत नभएको।
- ✓ विद्यालयहरुमा अभिलेख सुरक्षित राख्ने परिपाटी कम भएको।
- ✓ कार्यालय कोठा सजावट र चार्ट ब्यवस्थापन अभाव।
- ✓ विद्यालयको सम्पत्ति संरक्षण गर्ने प्रबृत्ती बिकास नहुनु।
- ✓ विद्यार्थी र शिक्षकको कमजोर भौतिक संरचनाका कारण जोखिमपुर्ण स्थिती रहनु।
- ✓ शिक्षकहरु बिना पुर्वतयारी र लक्ष्य कक्षाकोठामा प्रबेश गर्नु र प्रवचन विधिको मात्र भर पर्नु।
- ✓ मोबाइल फोनको अनावश्यक र बेपरवाह प्रयोग।
- ✓ शिक्षकहरुमा नैतिकता,अनुशासन,सभ्यता तथा जिम्मेवारीको बहन गर्ने प्रबृत्ती क्षीण भएको।
- ✓ शिक्षण पेशाप्रति नकारात्मक दृष्ट्रिकोण।
- ✓ समग्र र चौतर्फी पक्षमा गुणात्मक सुधारको कमी।
- ✓ सबै पक्षहरुलाई समेटेर गुणस्तर नारामा मात्र सिमित हुनु आदि।

६.विद्यालयहरुका समस्याहरु(Problems of Schools):

यस कार्यदलले तोकिएको अवधिमा बिभिन्न वडाका बिभिन्न विद्यालयहरुमा स्थलगत अनुगमन भ्रमण गर्दा प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष रुपमा देखेका र महशुस भएका मुख्य मुख्य समस्याहरुलाई निम्नानुसार प्रस्तुत गर्न सकिन्छ।

<u>क)भौतिक पक्षः</u>

- विद्यालयमा घेरबारको समस्या भएको हुँदा विद्यालय समयमा चौपायाले दुःख दिने गरेको।
- घेरबारको अभावमा चौपायाहरुले गर्दा विद्यार्थीहरुलाई प्रत्यक्ष चौपायाको आतकं रहेको।
- विद्यार्थीहरु खेल मैदानबाट तलतिर लडने खतरा र जोखिम त्यत्तिक्कै रहेको।
- विद्यालयको वरिपरि पर्खाल,तारबार तथा घेरबारको अभाव तथा उचित ढल निकासको ब्यवस्था नहुँदा बर्षातको मौषममा कक्षा सञ्चालन गर्न असम्भव प्रायः रहेको।
- कतिपय विद्यालयहरुमा फर्निचर भएर पनि उचित रुपमा व्यवस्थापन गर्न नसकि सोको समयमै उपयोगको अभावमा क्रमशःक्षयीकरण भईरहेको।
- विद्यालयमा खेलमैदानहरुको अभाव रहेको।
- कतिपय विद्यालयहरुमा खेलमैदान मर्मतको आवश्यकता रहेको।
- विद्यालयहरुमा स्वच्छ खानेपानी,हातधुने ठाउँ र फोहरमैला ब्यवस्थापनका लागि खाल्डो नभएको तथा भएको पनि पुर्णतःप्रयोगमा आउन नसकी कामचलाउ मात्र रहेको र मर्मत सम्भारको अभाव ।
- खानेपानी भण्डारण गर्न पानी ट्याकींको प्रबन्ध नभएको।
- जीर्ण विद्यालयका कक्षाकोठाहरु भित्र शिक्षक र विद्यार्थीहरुले जोखिमको मानसिक डर सँगै पठनपाठन गर्नु परिरहेको।
- कक्षाकोठाहरुको अभाव तथा कच्ची विद्यालय भवनहरुलाई पक्की बनाउन नसकिएको।
- विद्यालयमा Library,ICT,Science Lab लगायत सुविधाहरुको अभाव।
- भौतिक रुपमा कक्षाकोठा अभावका कारण Library,ICT,Science Lab लगायतका सामग्रीहरु एउटै कोठामा कच्याककुचुक गरी प्रयोग बिहीन अवस्थामा राखिएको।
- कक्षाकोठा भएर पनि झ्यालढोकाको अभाव र नियमित सरसफाई नहुने प्रबृत्ती कायम रहेको।
- प्र.अ.को लागि कार्यालयमा छुट्टै डेस्कको व्यवस्था नभएको।
- विद्यालयहरुमा हुनुपर्ने न्यूनतम पुर्वाधार समेतको अभाव हुनु।
- विद्यालयहरुमा छुट्टै भान्साकोठाको अभाव।

- कतिपय विद्यालयहरुमा शौचालयहरुको अभाव रहेको।
- शौचालयहरुको ढोका राम्ररी नलाग्ने,पानीको निकास नहुने र ढल निकास नभएको।
- विद्यार्थीहरुको अनुपातमा शौचालयहरुको अभाव।
- शौचालय भएपनि चुकुल नलाग्ने,ढोका नलाग्ने लगायत समस्याहरु रहेको।
- विद्यार्थीहरुको बढदो चापका कारण कक्षाकोठा व्यवस्थापनमा समस्या रहेको।
- विद्यालयको सम्पत्तीको अभिलेख राख्ने गरेको नपाईएको।
- गाभिएका विद्यालयहरुको सम्पत्ती ब्यवस्थापनमा समस्या।
- कक्षाकोठामा सिमेन्ट,रोडा राखेर अस्तब्यस्त बनाइएको।
- विद्यालयमा सुरक्षा र हेरचाहको गर्ने प्रबृत्तीको कमी।

<u>ख)शैक्षिक पक्षः</u>

- विद्यालयमा शिक्षक र विद्यार्थी संख्याको अनुपात मिल्न नसकेको।
- आधारभूत तहमा बढ्दो भाषण वा प्रवचन विधि।
- शिक्षकहरुमा तयारी गरेर सिकाउने बानीको अभाव।
- आधारभूत तहका कुनै पनि कक्षाका कुनै पनि शिक्षकले शिक्षण सामग्रीको प्रयोग नगरिकन पढाउने गरेको पाईएको।
- शिक्षकहरुमा शैक्षिक सामग्रीहरुको प्रयोग गरि पठनपाठन गर्ने प्रबृत्ती न्युन प्रायःरहेको।
- शैक्षिक सामग्रीको नाममा कक्षामा भएको कालोपाटी समेतको सही प्रयोग हुन नसक्नु।
- शिक्षण योजना,पाठयोजना,एकाई योजना लयागत बनाएर पठनपाठन गर्ने गराउने प्रबृत्ती नदेखिएको।
- कक्षाकोठामा विद्यार्थी निष्क्रिय र उदासीन देखिएको।
- लेखाइ पढाई प्रति विद्यार्थीहरुमा रुची र उत्प्रेरणा पैदा गर्न नसकिएको।
- एक असल शिक्षकका रुपमा सबै शिक्षकहरुको भूमिका विकास गर्न नसकिएको।
- शिक्षा शाखाबाट सबै शिक्षकहरुलाई तालिम र क्षमता विकासको काम हुन नसकेको।
- शिक्षकहरुमा अध्ययनशील र चिन्तनशील बानीको बिकास गर्ने।
- विद्यार्थीहरुमा अनुशासन शिष्टाचार जस्ता बानिको बिकास गर्न नसकिएको।

<u>ग)मानवीय पक्षः</u>

- ❖ शिक्षक विद्यार्थीहरुको चाप कतै धेरै त कतै कम हुनु।
- ❖ मूलतःआधारभूत तहका तल्ला कक्षाकोठामा विद्यार्थी संख्या चिन्ताजनक रुपमा कम हुनु।
- ❖ धेरै जसो विद्यालयहरुमा कक्षा संख्या बढी र शिक्षक संख्या कम हुनु।
- ❖ विद्यालयहरुमा आवश्यक विषयका शिक्षकहरु नहुनु।
- ❖ शिक्षकहरुमा तालिम र बिषयगत दक्षताको अभाव हुनु।
- ❖ शिक्षकहरुमा पुर्व तयारी गरेर पढाउने बानीको अभाव हुनु।
- ❖ शिक्षकहरु पठनपाठन भन्दा बिषयान्तर छलफल बढी हुनु।
- ❖ बालकक्षा र पुर्वप्रारम्भिक तह दुबै तथा कक्षा १ समेत धेरै जस्तो विद्यालयमा एकै स्थानमा राखी सञ्चालित गरिएको।
- ❖ शिक्षकको पढाउने शैली र विद्यार्थीहरुले सिक्ने गतिबिच आकाश पातालको फरक रहेको।
- ❖ अभिभावकहरुको गैरजिम्मेवारीपन तथा उत्तरदायसत्वको कमी।
- ❖ शिक्षाको महत्त्वबारे जनमानसमा अझैसम्म पनि चेतनाको दियो बल्न नसकेको।
- ❖ देबी देवता रिसाउँछन भन्ने अन्ध बिश्वाशमा अझैपनि धेरै वालवालिकाहरु शिक्षाको उज्यालो घामबाट बञ्चित रहनु परिरहेको तीतो यथार्थता।
- ❖ शिवनाथ गाउँपालिकाले प्रत्येक विद्यालयहरुमा शिक्षा शाखा सितको समन्वयमा उक्त विद्यालयभित्रका सेवा क्षेत्र भित्र पर्ने टोलहरुका अभिभावकहरुको सहभागितामा सबैले आफ्ना बालबालिकाहरुलाई नियमित रुपमा विद्यालय पठाउने तथा बिहान बेलुका आफ्ना बालबालिकाहरुको पढाईमा ध्यान दिने गरी प्रतिबद्धता गर्न नसकेको।
- ❖ विद्यालय व्यवस्थापन समिति,शिक्षक अभिभावक संघ,वडा पदाधिकारीहरु,जनप्रतिनिधिहरु लगायत बाट विद्यालयको नियमित रुपमा अनुगमन गर्न नसकेको।
- ❖ शिवनाथ गाउँपालिकाले विद्यालय व्यवस्थापन समिति,शिक्षक अभिभावक संघ,वडा पदाधिकारीहरु,जनप्रतिनिधिहरु लगायतको शशक्तीकरण (Empowerment) गर्न नसकेको।
- ❖ विद्यालय व्यवस्थापन समिति,शिक्षक अभिभावक संघ लगायतको क्षमता विकासको लागि गाउँपालिकाले समय समयमा तालिम,अभिमुखीकरण,गोष्ठी,छलफल गर्न नसकिनु।
- ❖ विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई थप उत्तरदायी बनाउन नसकिनु।

<u>घ)विविध पक्षः</u>

- ✓ विद्यालयहरुमा आर्थिक अभिलेख चुस्त दुरुस्त रुपमा राख्ने प्रबृत्ती कमै रहेको।

- ✓ आर्थिक रुपमा अपारदर्शिताका कारण स्टाफबीच मनमुटावको स्थिति हुनु।
- ✓ सबै शिक्षकहरुले अझै पनि कलम कागजकै भर परेर कामकाज गर्ने प्रबृत्ती।
- ✓ समयानुकूल शिक्षकको ज्ञान,सिप र प्रबृत्तीमा परिमार्जन गर्न नसकिनु।
- ✓ विद्यालयप्रति अभिभावकको असन्तुष्टि।
- ✓ पालिकाबाट निरन्तर अनुगमन हुन नसक्नु।
- ✓ अध्यक्ष सित विद्यार्थी कार्यक्रम मार्फत जनप्रतिनिधि र अभिभावक बीच सेतुका रुपमा विद्यालयलाई विकास गर्न नसकिनु।
- ✓ गरिब,असहाय र टुहुरा बालबालिकाहरुलाई निःशुल्क शिक्षा दिन नसकिएको।
- ✓ सबै शिक्षकहरुलाई नमूना कक्षा मार्फत सिप विकास गर्न नसकिएको।
- ✓ विदयालयमा एकै किसिमका नभई पृथक प्रबृत्तीका शिक्षकहरु भएकोले एकरुपता ल्याउन नसकिएको।
- ✓ विद्यालयमा समयको पालनामा सबै पक्षको कमजोरी देखिएको।
- ✓ विदयालय प्रशासनको क्षमतामा कमजोरी।
- ✓ अभिलेख ब्यवस्थापन सन्तोषजनक रुपमा नरहेको।
- ✓ विद्यालयमा नियमितता र शुसासनको चरम अभाव देखिएको आदि।

७.विद्यालय सुधारका लागि सुझावहरु(Suggestions for Improvement)**:**

विद्यालय शिक्षा सुधार र सोमा गुणस्तरको खोजी आजको आवश्यकता हो।आज बिश्वमा विज्ञान र प्रविधिका क्षेत्रमा धेरै जसो देशहरुले कायापलट गरिसक्दा पनि नेपालले सामना गरिरहनु परेका र भोग्नु परिरहेका समस्याहरु समाधानका लागि नेपालले अरु विकासका पुर्वाधार जस्तै शिक्षा क्षेत्रलाई पनि दूरगामी परिवर्तनको तत्वका रुपमा अङ्गीकार गर्नुपर्छ।

यस कार्यदलको विभिन्न विद्यालयहरुमा गरिएको स्थलगत अनुगमनबाट शैक्षिक क्षेत्रमा अझै धेरै गर्नुपर्ने आभाष खड्केको छ।शिक्षा शाखा लगायत अन्य शिक्षा सम्बन्धी हेर्ने निकायहरुले गर्ने गरेको मौषमी अर्थात चैत्र वा शैक्षिक सत्रको अन्त्य वा एस.इ.इ.को समयमा मात्र गर्ने गरेको नाम मात्रको विद्यालय अनुगमन गर्ने परिपाटीमाथि औंला उठाउनुले पनि यस बर्ष देखि नियमित रुपमा शैक्षिक सत्रको शुरु देखि नै नियमित रुपमा विद्यालय अनुगमन गर्ने र शब्दमा मात्र नभई व्यवहारिक रुपमै विद्यालय अनुगमन एक सामूहिक र सहयोगात्मक रुपमा गर्ने र सुपरिवेक्षण समेत गरी विद्यालय र समाजबीच सु–सम्बन्ध कायम गर्न यस प्रतिबेदनको औचित्य रहेको छ।

यदि शिक्षा क्षेत्रमा निश्चय नै परिवर्तन चाहने हो भने यस शिवनाथ गाउँपालिकाले पनि केही युगान्तकारी तथा कायापलट हुने खालका ऐतिहासिक कदमहरु बेपर्वाह भई लागू गर्न सक्नु पर्दछ।भनिन्छ,जहाँ समस्या हुन्छ,त्यहाँ समाधान हुन्छ अर्थात,जहाँ ईच्छा हुन्छ,त्यहाँ उपाय पनि हुन्छ।कुनै पनि समस्याको समाधान गर्न सकिन्छ जब हामी उक्त समस्याको मूल जरो पत्ता लगाउन सक्छौ र रचनात्मक सोचाइको साथ अनेक बिकल्पहरु माथि चिन्तन गर्दै सर्वोत्तम बिकल्पको प्रयोग गर्छौं।

शिवनाथ गाउँपालिकाको शिक्षा क्षेत्रमा सर्वाङ्गीण विकासका लागि सबैको साथ,सहयोग,सकारात्मक राय सुझाव एवम् साथ र समर्थनको अपेक्षाका साथ देहायबमोजिमका सुझावहरु पेश गर्दछौः

- गाउँपालिका भित्रका सबै विद्यालयहरुमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात मिलाउनु पर्ने।
- सबै विद्यालयहरुमा सबै विद्यार्थीहरुको Code of Conduct वा आचारसंहिता एकनास हुनुपर्ने।
- सबै विद्यालयका कार्यालयहरुमा कम्तीमा प्रधानाध्यापक बस्ने एक अलग्गै डेस्क हुनुपर्ने।
- प्रत्येक विद्यालयका कार्यालयमा प्रत्येक शिक्षकले शैक्षिक सामग्री र पाठ्यसामग्री ब्यवस्थापनका लागि अलग फर्निचरको ब्यवस्था।
- विद्यालयहरुमा अनावश्यक रुपमा र यत्रतत्र छरिएर राखिएका फर्निचरको ब्यवस्थापन।
- कक्षाकोठामा सजावट र विद्यार्थीहरुको रचनात्मकता झल्काउने किसिमको वातावरण बनाउने।
- कक्षाकोठामा कालोपाटीलाई पुर्णतःविस्थापित गर्दै ह्वाईटबोर्ड अनिवार्य गर्ने।
- सबै शिक्षकले शैक्षिक सामग्री अनिवार्य रुपमा प्रयोग गर्नुपर्ने।

- गाउँपालिकाले शिक्षा सित सम्बद्ध ब्यक्तित्वहरु सितको सहकार्यमा विद्यालयमा नियमित र आकस्मिक अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण।
- गाउँद्दपालिकाबाट शिक्षकको कक्षाकोठा अवलोकन गर्न अनिवार्य ५ विषयहरु(अंग्रेजी,गणित,नेपाली,विज्ञान र सामाजिक)का शिक्षकहरुको टिम बनाई नियमित रुपमा सघन अनुगमन गर्ने।
- शिक्षा क्षेत्रका विज्ञ जनशक्तीहरुबाट नमूना कक्षा सञ्चालन गर्दै शिक्षकहरुलाई पठनपाठन प्रति अभिप्रेरित गर्ने।
- शिक्षकहरुलाई शैक्षिक सत्रको शुरुमै कम्तीमा २ दिन देखि ५ दिन सम्मको पुनर्ताजगी तालिमको ब्यवस्था गर्ने।
- प्रत्येक शुक्रबार लगातार ५ पाठ्यघण्टी पठनपाठन गरिसकेपछि अतिरिक्त क्रियाकलाप अनिवार्य रुपमा गराउने र सो को अभिलेख माइन्युट गरि राख्ने।
- विद्यालयमा मादक पदार्थ सेवन गरेर आउने तथा अभद्र ब्यवहार गर्ने शिक्षकलाई तुरुन्त कार्यवाही गर्ने।
- गलत गर्नेलाई अनिवार्य रुपमा दण्डित गर्नुपर्छ भन्ने मान्यतालाई लागू गर्ने।
- विद्यालयले बर्षको २ पटक (नयाँ भर्नाको बेला र अभिभावक दिवसका दिन) अभिभावक भेला बोलाउने।
- विद्यालयले बर्षभरिका गतिविधि समेटिएको प्रतिबेदन बार्षिकोत्सवमा पेश गर्ने।
- विद्यालयहरुले पुराना अभिलेखहरु सुरक्षित राख्नुपर्ने।
- विद्यालयका सम्पत्तिको अभिलेख जिन्सी खातामा चुस्त दुरुस्त राख्ने।
- विद्यालयको आय व्यय र भौतिक सम्पत्तिको सुरक्षा गर्ने।
- विद्यालयमा मदिरा प्रबेश गरेको शिक्षक वा अभिभावकलाई पुर्णतः निषेध गर्ने।
- आफ्नो पदीय मर्यादा र नैतिकतामा बस्न नसक्ने शिक्षकलाई तुरुन्त कार्यवाही गर्ने।
- शिक्षकहरुमा सदाचार,अनुशासन,समयपालना,शुसासन र पद्धतिको परिपालना गराउने।
- विद्यार्थीलाई झोला,जुत्ता,परिचय पत्र र पोषाक अनिवार्य गर्ने।
- प्रत्येक शिक्षकले शिक्षक डायरीको भरपूर उपयोग गर्दै नियमित रुपमा सो को अक्षरसःपालना गर्ने।
- विद्यालय सुधारमा कुशल नेतृत्वको समेत प्रभावकारी भूमिका रहने हुँदा प्र.अ.पदलाई थप शसक्त बनाउने।

- विद्यालयको कार्यालयमा शिक्षक विवरण,वि.व्य.स.सदस्य नामावली,शि.अ.स. सदस्य नामावली,हाल अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या.सेवाक्षेत्रको नक्सा तथा थप बिबरणहरु अद्यावधिक गरिराख्ने।
- आवश्यक बाहेक अन्य समयमा शिक्षकले मोबाईल फोनको प्रयोग नगर्ने।
- विद्यालय समयमा शिक्षकले अनावश्यक पोष्टहरु नगर्ने।
- आफ्नो बालबालिकाको पढाईप्रति अभिभावकलाई थप जिम्मेवार बनाउने।
- मोबाइल फोनको प्रयोग सम्बन्धमा निश्चित आचारसंहिता बनाई नियमन गर्ने।
- विद्यालयमा सरसफाई नियमित गर्ने परिपाटीका रुपमा बिकास गर्ने।
- प्रत्येक विद्यालयले हरित विद्यालयको अवधारणा अनुसार विद्यालयमा बारी बँगैचा लगायत बृक्षारोपण लगायतका नवीनतम अभ्यासहरु पालना गर्ने।
- प्रत्येक विद्यालयमा बालबिकास तहको निम्नानुसार ब्यवस्थापन गर्नुपर्नेः
- २ वटा समूह बनाईः

समूह कःवालकक्षा	समूह खःपुर्व प्रारम्भिक वालविकास
३ वर्ष उमेर पुरा गरेका वालवालिकाहरु	४ वर्ष उमेर पुरा गरेका वालवालिकाहरु
थप १ बर्ष पुर्व प्रारम्भिक वालविकास तहमा पठाउने	कक्षा १ को लागि पूर्वतयारी सरह हुने।

- वालविकास तहको शिक्षाको प्रवर्द्धनका लागि शिवनाथ गाउँपालिकाले सबै विद्यालयका सबै बालबिकास कक्षाकोठाहरुमा एकनासको भौतिक सुविधा तथा न्यूनतम मापदण्ड हुनेगरि राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारुपले मार्गनिर्देश गरेअनुसारको ब्यवस्थाहरु लागू गर्ने।
- पुर्व प्रारम्भिक वालविकास तहका शिक्षकहरुलाई समय अनुसार तालिम दिने बर्षको कम्तीमा २ पटक (३–५ दिन सम्म) क्रमशःशैक्षिक सत्रको शुरुवातमा र मध्यममा गरी।
- गाउँपालिकाले सम्पुर्ण विद्यालयका शिक्षकहरुलाई शिक्षण सिकाइका आधारभूत पक्षहरुबारे क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने।
- शिक्षकहरुको पढाउने शैलीमा परिवर्तन ल्याउन ब्यापक रुपमा शिक्षण सामग्रीको सबै शिक्षकहरुले अनिवार्य प्रयोग गर्ने गरी प्रतिबद्धता गर्ने,गराउने।
- प्रत्येक शिक्षकले अनिवार्य रुपमा शिक्षक डायरीको प्रयोग गरेर मात्रै कक्षाकोठामा प्रबेश गर्ने र सोको अधिकतम प्रयोग गर्ने।
- शिक्षकहरुलाई बिभिन्न क्षेत्रका बिज्ञहरु बोलाई नमूना कक्षा सञ्चालन गर्ने।

- विद्यार्थी संख्या कम र शिक्षक संख्या बढी भएका विद्यालयहरुको मानवीय श्रोत ब्यवस्थापनका लागि बढी विद्यार्थी भएको विद्यालयमा कम विद्यार्थी भएको विद्यालयमान बढी शिक्षक भएको स्थितिबाट समायोजन हुनेगरी मिलान गर्ने।
- कम विद्यार्थी भएको विद्यालयमा बहुकक्षा शिक्षण पद्धति लागू गर्ने।
- वालकक्षामा सजावट र बालमैत्री व्यवस्थापन अनिवार्य लागू गर्ने।
- प्रत्येक विद्यालयका शिक्षकहरुका लागि तालिम अनिवार्य गर्ने।
- भाषण विधि न्यूनीकरण अभियान चालू गर्ने।
- गलतका विरुद्ध निर्मम भई जाने।
- उत्कृष्टलाई पुरस्कारको व्यवस्था गर्ने।
- विद्यालयमा रहेको उपकरणहरुको सदुपयोगको सुनिश्चितता कायम गर्ने।
- शैक्षिक सुधारका लागि विभिन्न सुधारमुखी कदमका साथ शिक्षा शाखाले थप अध्ययन गर्नुपर्ने।
- विद्यालयमा प्रशासन सुधारको लागि प्रधानाध्यापकको भूमिका थप शसक्त बनाउने र नियमित अनुगमनका लागि प्र.अ. जम्मेवार बनाउने।
- विद्यालयमा योग शिक्षा,प्रणायाम,ब्यायाम तथा शारीरिक तन्दुरुस्तीका गतिविधि गर्ने।
- विद्यालयको वातावरण शिक्षण सिकाइ युक्त बनाउन निष्पक्षतामा जोड दिने।
- कक्षाकोठामा चार्टहरुको सजावट व्यवस्थित रुपले गर्न लगाउने।
- दुई महिनामा प्रत्येक विद्यालयमा पुग्ने गरी अनुगमन योजना बनाउने।
- पालिकाका जनप्रतिनिधिहरुलाई समुदाय र विद्यार्थीहरु रुबरु हुन विद्यालयलाई सम्पर्क सेतुका रुपमा विकास गर्ने।
- अध्यक्षसित विद्यार्थी कार्यक्रम वडागत रुपमा राख्ने र समीक्षा गर्ने।
- शिक्षा क्षेत्रको गुणात्मक विकासका लागि थप अध्ययन अनुसन्धान गर्ने आदि।

८.निष्कर्ष(Conclusion):

शिक्षा परिवर्तनको संवाहक हो।शिक्षा बिना देश,समाज र राष्ट्रको विकास संभव हुँदैन।यदि हामीले समयको पदचापलाई पछ्याउदै शिक्षालाई गुणस्तरीय बनाउनु छ भने शिक्षामा निश्चय नै नयाँ र परिवर्तनकामी सोच तथा पहल चाल्न जरुरी छ।शिक्षाको गुणस्तर बढाउनु छ भने हामीले

शिवनाथ गाउँपालिकाको सन्दर्भमा पनि केही समयानुकूल कदमहरु चाल्न जरुरी देखिन्छ।शिक्षा क्षेत्रमा नैराश्यता आउनुको मुख्य कारण हाल हामीले पछ्याइरहेको असफल शिक्षण विधि र सिकाइ प्रकिया भएको र त्यसबाट फलको आश गर्न नसकिने समेत भएकोले शिक्षामा लगानी र प्रतिबद्धता दुबैको आवश्यकता रहेको छ।गाउँपालिका स्थापना भएको एक दशक हुनै लाग्दा पहिलोपटक अभियानका रुपमा गरिएको यस स्थलगत विद्यालय अनुगमन रिपोर्टले वास्तविक धरातल टेकेर बस्तुनिष्ठ तथ्याकं प्रस्तुत गरेको छ।यो एक नयाँ स्वरुपमा गरिएको अध्ययन अनुसन्धान हो जसमा विद्यालयको समग्र चित्र र चरित्र देखिने खालको सबै पक्षको झझल्को दिने प्रष्ट्र र वास्तविक स्वरुप रहेको छ।शिक्षा क्षेत्रमा भाषण कम र काम बढी गरौं भन्ने तात्पर्यका साथ यी र यस्ता नयाँ तथा थप प्रभावकारी र गतिशील कार्यकमहरु सहित शैक्षिक गोरेटोमा लम्किन सबैको हातेमालोको आवश्यकता,साथ र सहयोगको अपेक्षा सहित केही आशाका किरणहरु पक्कै उज्यालोतिर इगिंत हुनेछन र यो सबको औचित्य स्वयसिद्ध हुनेछ।

समाप्त